

Carlos Alfonso Iglesias Puente. CÒNSOL GENERAL ADJUNT DEL BRASIL

«El Brasil va canviar quan va tenir clar que l'enemic era la inflació»

El diplomàtic brasiler ha analitzat la presència emergent del seu país al món en el Fòrum Internacional que organitza el Patronat Catalunya Món en col·laboració amb El Punt

JOSEP MARTINOY

● Per què el Brasil s'ha posat de moda?

—«No és una cosa que hagi sorgit d'improvís. No es pot dir que el Brasil estigui de moda per una cosa que s'ha fet en un o dos anys, sinó que ve de com a mínim quinze anys ençà. És un procés de construcció d'una nova realitat que va començar als anys noranta amb la política d'estabilització macroeconòmica del govern anterior.»

—Quin era l'escenari del Brasil als anys vuitanta del segle passat?

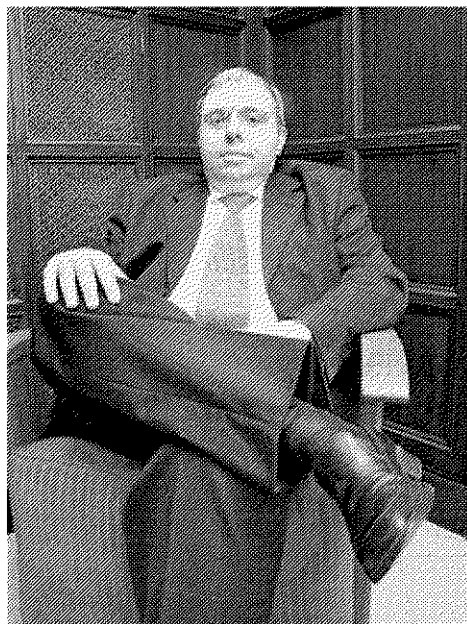
—«El país tenia un creixement modest però una inflació absolutament fora de control. I una disparitat social agreujada per la corrosió del procés inflacionari descontrolat. Per a les classes pobres era molt mésquí perquè no tenien cap mena de defensa.»

—De quina inflació es-tem parlant?

—«Van arribar a tenir una inflació del 80% mensual. Vostè ja es pot imaginar què significa això. Els rics tenien sempre mecanismes de defensa. Invertien un dia en un lloc i l'endemà en un altre, però els treballadors que depenien d'un sou no ho tenien. El que feien per defensar-se era comprar tot el que podien el primer dia. Era molt comú al Brasil dels anys vuitanta que els supermercats estessin plens de gom a gom els primers dies del mes. Les cues eren terribles. La gent volia gastar-se tots els diners en pocs dies. El deute extern també era asfixiant i no hi havia perspectives. Hi havia inversió estrangera però hi havia pocs empresaris amb coratge per invertir al país, i els que ho van fer van ser visionaris que sabien dels riscos existents, però miraven endavant.»

—I com es va produir aquest gran canvi?

—«L'estabilitat macroeconòmica va venir de braçet amb l'estabilitat política, amb la redemocratització que va començar el 1985 i va culminar amb l'elecció d'un president escollit pel poble el 1990, Fernando Collor de Mello, que va estar dos anys en el

Carlos Alfonso Iglesias, a la seu d'El Punt. / JORDI SOLER

poder.»

—El canvi econòmic es va fer des de dins mateix del Brasil o a través de l'FMI?

—«Les receptes de l'FMI les hem seguit unes quantes vegades amb resultats poc bons. El canvi important va ser de mentalitat. En un moment determinat el govern va entendre que el primer enemic que calia vèncer era la inflació. Si no es podia derrotar la inflació, no es podia fer res. Això va començar amb el govern d'Itamar Franco, que era vicepresident de Collor de Mello i que va arribar al poder en una situació política convulsa però que va implantar el Pla Real, la moneda brasilera. Aquest pla es va desenvolupar en quatre anys: va començar el 1994 i va acabar el 1998, amb una inflació baixa i sota control. Una situació econòmica molt millor que als països veïns.»

—Però no em negarà que el canvi experimentat pel Brasil és un exemple poc freqüent...

—«Es van adoptar altres mesures que van ser molt importants. El 1998 es va crear una llei, que encara és vigent, que s'anomena llei de la responsabilitat

fiscal. Aquesta llei estableix paràmetres d'actuació general de la gestió pública per als nivells subnacionals, estats, municipis. És una llei que posa condicions i sancions molt dures als governants que no actuen dins del marc de la responsabilitat fiscal. No poden gastar el que no tenen. Abans era molt fàcil: alcaldes i governadors podien fer projectes i obres i s'endeutaven fins a uns límits extraordinaris, i després demanaven ajuda al govern federal. Això en si també generava un procés inflacionari molt fort. Aquesta llei va ser una revolució en termes de gestió però va fer que els comptes públics es controlessin molt més per la societat i els òrgans de control. La llei estableix marges de contractació de personal: no poden superar el 50% del pressupost de l'entitat. Abans hi havia municipis en què la despesa per personal representava el 95%. Imagini què és això: no hi havia diners per invertir en res. Ho havia de fer l'estat federal. Hi va haver una resistència molt gran a aquesta llei, fins i tot del mateix Partit dels Treballadors (PT), però després la va adoptar com

a símbol. Avui en dia ningú hi està en contra.»

—Però també hi va haver una obertura a l'exterior...

—«Efectivament. Una obertura econòmica que va anar també acompanyada d'un procés d'integració regional, el Mercosur, el mercat únic sud-americà. A Europa no se'n parla, però el Mercosur ha tingut molta importància per a l'economia brasilera.»

—I amb Lula ha arribat l'esciat del país...

—«Com li deia, el procés de transformació ve de governs anteriors, però l'elecció de Luíz Inácio Lula da Silva ha aportat elements clau. La premsa el veia primer com un socialista radical que volia fer la revolució i que promouria la lluita de classes, que seria un president malgastador, fiscalment irresponsable, que promouria els ajustaments socials de forma irresponsable... Res d'això va passar. La seva pròpia elecció va tenir elements d'inestabilitat; quan era el candidat favorit els mercats van baixar, la inflació va pujar a mica, les taxes d'interès van pujar, hi va haver una depreciació de la moneda. El 2003, el primer any de Lula, va ser un any d'ajustaments molt durs. Hi va haver una política molt dura de control fiscal, cosa que va frenar inicialment el creixement econòmic. Però el Brasil havia de frenar per poder arreglar la casa i després enlairar-se. Lula va posar les seves credencials sobre la taula demostrant que no havia vingut a desestabilitzar res. Hi ha gent que diu que va ser més ortodox que els seus predecessors i, al mateix temps, va fer una cosa que al Brasil mai s'havia fet: atreure al mercat una gran parcel·la de la població que n'estava exclosa. Un país de 196 milions d'habitants no té futur si més de la meitat de la seva població no consumeix. No parlo de justícia social, sinó de mercat. El programa de xoc de Lula ha estat molt efectiu i realment és el que ha fet canviar el país.»